

Už se smrákalo, v únoru se stmívá brzy. Ale tolik dozorčí postřehl na první pohled, když otevřel dveře oddělení, že babka na schodech vypadá příšerně. Někdo ji zřejmě surově zbil – a fakt, že došla sama, později všichni považovali za malý zázrak. Bylo dvacet minut po šestnácté hodině, 9. února 1972. Když ženu zavedl dovnitř, přerývané, ale srozumitelně vypověděla, že ji někdo přepadl – přímo v jejím domku na okraji města! Dotyčný jí ukradl peněženku, kde měla zhruba jedenáct stovek. Že ji neznámý zranil na obličeji a na hlavě, nemusela ani povídat. To viděli. Teprve z další výpovědi pochopili, že od události uplynulo už několik hodin. Zhruba v jedenáct dopoledne se totiž paní Růžena Korejsová chystala do města za nákupy. Už měla na sobě kabát, obstarožní huberták, a obula si i boty, když někdo zabušil na domovní dveře. Otevřela – za dveřmi stál chlápek, kterého od vidění znala. Polák, řekla. A ti v uniformách usoudili, že myslí národnost.

Několikrát už k ní ten Polák zašel, jednou vyloudil pár brambor, potom nějaká jablka, pak zase zápalky. Tentokrát ale vešel dovnitř, aniž by ho pozvala, chtěla věc vyřídit mezi dveřmi, měla už naspěch. Jenže najednou byl v kuchyni a ona šla tedy za ním, říkal, že přišel vrátit knížku, kterou mu před pár dny půjčila, a rád že by si půjčil další ..

Když se tedy vydala do pokoje, že něco na čtení najde, dostala náhle zezadu ránu do hlavy – a někdo ji začal bít.

„Ten Polák?“ ptali se jí několikrát.

Prý ne, ten jenom stál opodál a díval se, nepomohl jí, ale taky nijak nezasáhl. Potom se dokonce sebral a mlčky, beze slova odešel pryč. A ji pak přestal neznámý bít, ona se došla umýt, vytřela předsíň, kde byla na dlaždicích krev, a šla si lehnout... Spala prý tak asi dvě nebo tři hodiny, pak se probudila a shledala, že nemá peněženku s důchodem. Nosila ji svěrázně, pod svetrem, na holém těle. Vždycky ji prý tam schovávala, když se chystala do města. Kdysi ji totiž někdo okradl a ona od té doby byla hodně nedůvěřivá ..

„A zvlášť teď, co mi před týdnem z bytu zmizelo osm stovek z kredence,“ vypovídala plačky.

Popis dotyčného Poláka, který z ní mámili, byl hodně nepřesný, stejně jako popis jeho údajné manželky, která spolu s ním na návštěvu taky jednou přišla. Že nevěděla, jak se údajný Polák jmenuje, natož kde bydlí, anebo kde pracuje, to už se rozumělo spíš samo sebou. Na konci výpovědi už paní Korejsová skoro omdlevala, trvala však na tom, že musí všechno povědět, aby „páni strážníci“ mohli zločince chytit.

Nakonec svolila, aby jí zavolali sanitku, a když s houkáním dorazila, lékař starou paní jen zběžně ošetřil a už poslal pro nosítka ..

● ● ●
Zranění, která paní Korejsová utrpěla, shledal později soudní znalec velmi závaž-

Pro pár stovek

nými. Šestnáct tržně zhmožděných či sečných ran po těle, obličeji a hlavě, zlomenina pravé temenní a čelní kosti a středně těžký otřes mozku, to nejsou prkotiny. Ke zhmoždění mozku ani ke zlomenině lební nedošlo – ale to byl spíš zázrak. Většinou se jednalo o rány způsobené tupým předmětem, ale rána na čele a v pravé temenní krajině měly ostré, roztržené okraje – a znalec soudil, že mohly vzniknout sekem ostří sekery. Zkrátka, paní Korejsová přežila spíš zázrakem, ne že by ji pachatel zabít nechtěl. Spíš prostě bušil do oběti ve stísněném prostoru, kde se nemohl dost rozmáchnout, a možná ho taky zaskočila krev a nářek oběti. Nezkušený násilník mívá někdy v průběhu svého řádění potíže, podvědomí leckdy zradí i otrlého.

Zkrátka, přepadená důchodkyně si zachránila život zřejmě tím, že po útoku, když doma osaměla, přiložila na největší rány ručník. Zamezila tím většímu krvácení, než upadla do spánku, anebo spíš omdlela bolestí a vyčerpáním. Kdyby mohla z utrpených zranění dále volně vytékat krev, dost možná, že by stará paní vykrvácela – anebo by ji mohl zabít posttraumatický šok, soudili lékaři na chirurgii okresní nemocnice. Každopádně stav paní Korejsové se po hospitalizaci moc nelepšil, ba spíše naopak. A tak sice kriminálka vyšetřovala pokus o vraždu, ale nikdo nevěděl, jestli záhy nepůjde o vraždu dokonanou. A to je na malém městě událost setsakra závažná.

Kriminalistům se líčení krvavého činu, jak o něm pověděla sama oběť, dvakrát nepozdávalo, bylo v něm příliš nejasností a nelogických detailů. Nicméně prohlídka na místě činu prokázala, že k napadení důchodkyně v chodbě domku nepochybně došlo – a že se muselo odehrát víceméně v tom duchu, jak je těžce zraněná žena popsala. V dlouhé chodbě v přízemí, dlážděné prošlapanými keramickými kachly,

zůstaly i po vytržení drobné krevní stopy – hlavně ve spárách mezi dlaždicemi, ale stříkance utkvěly i na vápenné malbě stěn.

Kriminalisté dedukovali, že paní Korejsovou pachatel – nebo pachatelé? – napadli v chodbě hned za dveřmi kuchyně. Zřejmě se před nimi snažila utéci chodbou, jež vedla ke sklepu a do neužívaného chlívku. Jenže nedoběhla .. Když ji rány srazily k zemi, pachatel ji odtáhl na druhou stranu, do výklenku, z nějž vedly schody na půdu. Snad se domníval, že je babka už mrtvá, anebo že mele z posledního, a chtěl nahoře ukryt tělo? Ale pak se mu se zraněnou, jež rozhodně nebyla žádný věchýtek, nechtělo asi nahoru vláčet. A nechal ji tam, kde byla. Krevní stopy ve výklenku pod schody naznačovaly, že tam zraněná musela nějakou chvíli bez pomoci ležet, teprve pak se probrala, udělala bláhový pokus o úklid, ovázala si hlavu ručníkem a šla si lehnout ..

Domek paní Korejsové stál na periférii, na samém konci uličky rodinných domků. Stará, bezmála sedmdesátiletá bezdětná vdova bydlela sama a v sousedství měla dost podivnou pověst. Říkalo se o ní, že když bývala mladší, dveře se u ní nethly – a že havířům z místního dolu, kteří v městě žili přes týden na svobodárnách, poskytovala sexuální služby za úplatu. Zlí jazykové tvrdili, že navzdory sedmi křížkům ještě občas někdo na dveře domku zabuší a stará se nerozpakuje mu otevřít ..

Tak či onak, tvrdilo se taky, že babka Korejsová není zrovna chudobná – i když stav jejího domku to ani zvenčí, natož pak zevnitř nenaznačoval. Spíš pastouška než co jiného, zajímavé však bylo, že co se dalo v domě pozamykat, bylo opravdu na zámek! A to tak, že majitelka zřejmě osobně natloukla petlice i na ty kusy nábytku, jež původně zamknout nešly, a zamykala je visacími zámky: na kredenc, botník, zásuvky sekretáře v neužívaném obývacím pokoji. Vypadalo to úděsně, ale stará paní měla zřejmě před vykradením panický strach. Až se dočkala loupežného přepadení ..

Kriminálka se intenzivně pídila po onom tajemném Polákovi. Poptávala se u sousedů, jestli někoho takového neznají, ale vesměs kroutili hlavou. V únoru je brzy tma a návštěvník, jak konečně paní Korejsová vypověděla, přicházel až večer, kdy byly uličky na předměstí liduprázdné, venku mrzlo jen praštělo a lidi seděli doma u kamen. Až se jeden ze štamgastů nedaleké hospody Na šachtě praštil do čela – že by to mohl být Lojzek Palák! Žádný Polák jako národnost, ale Palák příjmením! Takový gauner a nemakačenko, co se motal posledních pár týdnů či měsíců po městě a bydlel u jedné suchty na druhém konci Žaclěře, v kolonii hornických domků. Párkrát se v hospodě Na šachtě prý stavil na jedno, na víc většinou neměl, koukal jen, co by vysomroval, anebo jak by se napojil a zdrhnul bez placení, jenže to je v malé putyce na malém městě šichta, hospodský si hosty hlídá, zvláště když vypadají švorc ..

Důchodce Jirásek, jenž měl takového pamatováka, neznal adresu – a žádný Alois Palák nebyl v Žaclěři hlášen, ale to už byla pro kriminalisty prkotina, vzali to domek od domku a doptali se. Jenže panstvo nebylo doma, ani Lojzek, ani jeho bytná jménem

Kateřina Soukupová. Byt nesl stopy rychlého pakování nejnutejších zavazadel, a postupně se našli i svědkové, kteří spěšný odchod podezřelé dvojčky zahlédli.

V nedalekém Královci si vzpomněla kasírka v jídelně státního statku, že ji oblozoval takový fešák, aby mu za hotové prodala oběd – pro něj a tu jeho. No, neodolala, prodala.

Palák býval zamlada zřejmě cosi jako Viktorčin černý myslivec, jenže jak zjistili v evidenci, měl za sebou sedm odsezených štráfů, to se na fyziognomii kapku podepíše. A taky mu už táhlo k padesátce. Poněkud vypelichal, kohoutek, ale pro jistý druh prostších ženských měl pořád asi kouzlo. Uhrančivý pohled černých očí, snědá tvář a černé vlnité vlasy stříbrem prokvetlé ..

Další pátrání byla už spíš rutinní záležitost, kriminálka šla po stopě, jako kdyby jim Palák se Soukupovou spaly hrášek .. V jídelně se náhodných spolustolovníků poptávali, jestli je lepší do Trutnova autobusem, nebo vlakem. Nakonec vyrazili pěšky, že asi chytí stopa. Viděl je v Bernartické cestář, jenž tam sypal v ledovate zatáčce škváru, pak je ve Zlaté Olešnici nemohla nevidět prodavačka v Jednotě, kde Palák kupoval nějaký točeňák, housky a cigára.

„V Libči se stávali o půl páté na teplé jídlo, měli polívku a řízek – a Palák cáloval stovkou, novoučkou, jako by ji zrovna vydal z lisu,“ meldoval poručík náčelníkovi na poradě. „Zřejmě z důchodu té Korejsové ..“

Podezření, že se dvojice snaží nenápadně vytrátit, sílilo. Stejně jako přesvědčení, že nenadálý odchod z města souvisí s přepadením a pokusem o vraždu ..

V Trutnově na nádraží stopa nenápadného parku zmizela. Den o něm kriminálka nevěděla nic. Až někoho napadlo projít osobní papíry Aloise Paláka. Všiml si při tom, že dotyčný má sestru provdanou v Chomutově. S paragrafy jakživa žádné oplétáčky neměla, ale jistě by nezahnila od prahu rodného bratra, kdyby zazvonil. Tak požádali místní kolegy, aby se do bytu paní Ludmily Zalabákové podívali. A ejhle! Palák a Soukupová tam vyspávali v čistých duchoch – a moc se divili, co jim ti uniformovaní panáčci chtějí.

Když podezřelé přivezli do Žaclěře, oba zaryté popírali, že by Růženu Korejsovou vůbec kdy znali. Do domku v Polní ulici jakživi nevstoupili, a vůbec: kde to je?

Kriminálce neušlo, že Palák je stále oblečen tak, jak ho popisovali svědci z celé – ho jeho putování. Jen namísto gumáků, o nichž mluvili, měl nové zimní kotníčkové boty.

Pyšně řekl, že si je koupil v Trutnově, neboť měl nějaké úspory a v únoru ho v holínách záblo. To už ale věděli, že se přezul v trutnovské Pivovarské hospodě a krabici od nových bot a staré gumáky tam nechal na záchodě. Vedoucí je totiž ochotně předal, když se v jeho podniku kriminálka poptávala po podezřelé dvojici.

„Ty gumáky byly vaše, že? A krevní stříkance na nich zase patří paní Korejsové,“ vysvětlili trpěliví kriminalisté Palákovi.

Ať byl jaký chtěl grázl, dokázal pochopit, kdy prohrál. Sklonil hlavu a rozpovídal se. Růženu Korejsovou poznal díky své družce Kateřině Soukupové, která ji znala od mala, byly snad dokonce vzdálené příbuzné či co. Začali k babce chodit, když měli nejloubejší do kapsy: půjčit si pár korun nebo vyloudit něco k snědku. A taky knížky! Palák po posledním propuštění z kriminálu nemakal, proto se taky zdekoval na venkov, s nadějí, že tady si nikdo nevšimne, že je vlastně příživník. Bejvák našel u Kateřiny, s obživou to bylo slabší. Ona byla na nemocenské, hrála to na invalidák, ale těch jejich pár kaček prolili hrdly maximálně za dva týdny – a co dál? Tak je napadlo, že by mohli „tetu Růžu“, jak říkala Korejsové Kateřina – zkásnout důkladně a jednou provždy. I oni totiž slyšeli, že babča je v balíku.

Tak se za ní – poté, co si schrupli do jednácti a z pelechu je vyhnal hlad – vypravili. Palák šel první, vpádl do baráčku jako velká voda, Soukupová se vloudila tiše za ním a čekala v šeré chodbě. Knížku Korejsová donesla, prachy půjčit odmítla. Že nemá! Tím si podepsala ortel, ale nejspíš by ji Palák sejmul, i kdyby mu snesla hory doly. Sekerku, již si donesl v kapse, nasadil šikovně na topůrko, které měl odděleně pod kabátem. Když babka zamkla jeden ze svých visacích zámků, ťal ji dvakrát po hlavě. Jenže narychlo smontovaná sekerka se rozpadla a on začal důchodkyni mlátit topůrkem samotným – zato takovou silou, že se mu i ono zlomilo v ruce. Pak oběť upadla a zůstala ležet na podlaze, zatímco Palák došel do kuchyně, ulomil nohu od židle a vrátil se, aby dílo dokončil.

Soukupová zatím smežčila po domku a snažila se najít něco cenného, hlavně peníze, ale taky šperky a podobně. Jenže jestli tam něco bylo, všechno měla bába pod zámek, jak později mladá žena vypověděla. Jakkoli šlo o její první účast na zločinu, zatloukala svesepěji než ostřílený recidivista Palák. A vlastně on to byl, kdo ji svou výpověď usvědčoval! Zkušený kriminálník věděl, kdy spadla klec, a že bude pro něj lepší se kajicně přiznat. Ona ne.

„Rozepnul jsem bábě hubertus, věděl jsem, že nosí portmonku pod svetrem, na těle. Všimnul jsem si toho, když mi párkrát půjčila nějaké drobné,“ vypověděl, dojatě posmrkávaje.

S jeho lítostí podivně kontrastoval fakt, jenž přiznal vzápětí. Když se žena na dlaždicích chodby pohnula, popadli ji s Kateřinou za ruce a odvěkli do výklenku. Vzál pak druhou nohu od židle, protože tu první někam odhodil. A zasadil do hlavy oběti pár dalších ran ..

Pak odešli. Cestou se zbavil krvavé sekerky, hodil ji do závěje. Daleko od sebe. A rozhodli se vypadnout z města. S tím, že se vrátí za pár dní, až rozruch s mrtvolou utichne.

Vůbec nečekali, že jim kriminálka bude v patách, a že je čeká soud a trest. Počítali s tím, že jejich oběť zemřela. Ale když už seděli ve vazbě, modlili se prý za její život ..

Lepší pokus o vraždu než loupežná vražda ..

Jan J. VANĚK
Ilustrační foto Václav ŠEBEK